DARUL ABONAȚILOR „UNIVERSULUI"

de Sfintele Sărbători ale Crăciunului

Oricine se va abona la ziarul „Universul", cu începere de azi și până la 15 Dec. 1940, trimițând costul abonamentului direct ziarului „Universul" și suma de lei 220 direct Societății „Franco-Române" de Asigurări Generale, București, Calea Griviței 23, va primi dela Societatea Franco-Română:

1) O POLITA DE ASIGURARE DE 20.000 LEI
2) UN SFERT DE LOZ AL LOTERIEI STATULUI PENTRU TRAGEREA DIN 15 DEC. 1940.
3) UN CALENDAR-BLOC DE PERETE pentru anul 1941.

Acești abonați ai „UNIVERSULUI" primesc scutire de rate pe baza abonamentului și anume: pentru fiecare abonament anual se eliberează de plată 4 rate lunare a lei 220 de la sfârșitul asigurării.

Un abonat are dreptul la eliberarea de plată a 36 rate lunare a 220 pentru abonamentul său la „UNIVERSUL" pe timp de 9 ani. In felul acesta durata plăți, primelor, care pentru această asigurare, este de 10 ani, se reduce pentru abonat la 7 ani.

COSTUL ABONAMENTULUI LA ZIARUL „UNIVERSUL" PE TIMP DE 1 AN ESTE DE LEI 750; pe 6 luni lei 380; pe 3 luni lei 200.

CAUZĂ ȘI EFECTE

(Urmare din pagina I-a)

convoiul pe care „afaceriștii" arhi-cunoscuți îl duceau după ei ca o trenă a puterii și a impunității lor, trenă ce le dădea îndrăzneala nu numai să se apere, dar să atace tribuna care avusese intuiția și curajul să prevadă, în scris, scadența unor fapte ale vremurilor în care moralitatea părea că apusese.

Pentru filosofia simplă a vieții particulare, a vieții de toate zilele, nu e suficient să constați EFECTUL, ci trebuie să cercetezi CAUZELE. Pentru viața publică este o datorie imperioasă de a preîntâmpina efectele pe cari pot să le aibe mâine, cele făptuite azi. De aceea, prevederea, scrutarea viitorului, rezonanța de mai târziu a actelor, trebue să fie preocuparea permanentă a conducătorilor.

Sancțiunea ce trebuie aplicată celor din vina cărora s'a volatilizat, sub orice formă, avutul colectivității, trecând în stăpânire particulară, nu e o operă de răzbunare. Societatea civilizată nu se răzbună, se apără și sancționează; prin exemplificare, ea face educația mulțimii, redându-i încrederea în conducere, garantând dreapta întrebuințare a bunurilor cari sunt ale tuturor, nu numai ale câtorva dintre cei cari au cheile abstracte ale bogățiilor statului.

Acest înțeles îl are și acțiunea de control a averilor foștilor demnitari: o desolidarizare a celor curați, o operă de însănătoșire, morală, de înlăturarea unei pecingini creată de o mentalitate comodă și disprețuitoare față de judecata contimporanilor însemnează instaurarea unui regim administrativ care să procedeze astfel încât să nu-i fie teamă de niciun control, să nu-i fie teamă nici de judecata oamenilor, nici de judecata Istoriei, nici de judecata supremă.

I. V.

Cele mai bune cărți pentru copii și tineret

In editura ziarului „UNIVERSUL" au apărut zilele acestea următoarele trei cărți pentru copiii și tineret scrise de MOȘ NAE (N. Batzaria).

1. Calendarul Universul copiilor pe 1941

care este o adevărată comoară pentru copii și tineret. Conține o materie din cele mai bogate și mai variate și este impodobit cu sute de desene. Un volum de 160 de pagini lei 40.

2. Sărmanul Adrian

este romanul cel mai frumos și mai înduioșător din câte a scris până acum MOȘ NAE. Induioșează până la lacrimi și totodată înalță sufletește. Un volum format mare de aproape 170 de pagini, cu o copertă în culori și cu o mulțime de desene, lei 60.

3. Regina din Insula Piticilor

a 50-a carte pentru copii și tineret scrisă de MOȘ NAE și cea mai frumoasă povestire de imaginație din câte a scris el. Această povestire ne duce într'o lume cu totul necunoscută și cât se poate de interesantă. Un volum format mare, cu o dublă copertă în culori și cu multe zeci de desene, lei 60.

De vânzare la librăria „UNIVERSUL", strada Brezoianu 23—25, București, și la celelalte librării din Capitală și din țară.

Memento

Calendar

VINERI 13 DECEMBRIE

Ort. Muc. Eustațiu, Evghenie, Lucia.
Cat. Lucia
Prot. Lucia

Răs soarelui 7.45.
Ap. soarelui 16.35.

FAPTE ȘI GANDURI DIN ALTE VREMI

13 Decembrie

1813. Domnitorul încă din luna August ordonase să se inspecteze toate străzile din mahalalele Bucureștiului și unde erau rupte poduri să obligе pe proprietari să le repare pe contul lor. Văzând Vodă că măsurile sale nu s'au pus în aplicare se adresează, în scris, către Vel agă spunându-i: „fiindcă podurile de prin târg (care sunt datori ca să le facă cei ce au prăvălii și case alăturea cu ele) au ajuns în proastă stare sfărâmându-se cu totul, încât au ajuns a rămânea neumblate, de aceea poruncim Domnia Mea, să îndatorezi cu strășnicie pe toți acela, ca făr de altă zăbavă să facă toate acele poduri de prin târg și până în zece zile să aduci Domniei Mele răspuns, că au și inceput a le face, fără de a le primi nici un cuvânt de prelnuire".

1841. Cantor de Avis și Comert din București publică la varietăți următoarea întâmplare: „La Bile un pantofar a făcut prinsoare că va înghiți un șoarece viu și îndată ce a înghițit șoarecele nenorocitul a început a sbiera și a striga; începu aș musca mâinile de durere unde au fost siliți oameni a-l lega. îndată s'a dat ajutor de doctori, dar toate au fost fără ajutor că după o grozavă durere de trei ceasuri a murit. Se socotește că șoarecele a început în stomac a musca

Continuând ziarul după povestea acestei întâmplări, dă o rețetă pentru cetitori spunând: „pentru o întâmplare ca aceasta bine este ca oamenii ce obicinuesc a dormi cu gura deschisă, unde sunt șoareci, când să culcă să ia 2 picături de izmă cu zahăr, sau să ia o frunză de izmă, să roază în gură, că șoarecele fuge de mirosul de izmă".

George Dincă

Radio

EMISIUNI IN LIMBA ROMANA ALE POSTURILOR STRAINE DE RADIO

— (Ora românească) —

6.45: DUNAREA (345,4 m.)
17.30: DUNAREA (345.4 m.) *și VISTULA (Bremen II). 1339 m.*
17.55: Posturile italiene (pe lungimile de undă 19.70 m și 25.51 m. în fiecare Sâmbătă).
18.20: Posturile italiene (pe lungimile de undă 19.70 m. și 25.51 m.).
18.45—19: DUNAREA (345,4 m.) 922 kHz *VISTULA* (Bremen II) 1339 m.
21.10: ATENA 499 m.
22.20: Posturile italiene (pe lungimile de undă 16.84 m., 19.70 m., 25.40 m., 31,15 m., 41.55 m., 221 m și 263 m).
22.40 : DAVENTRY (30,96 m.- 49.59 m.-41.49 m.)

VINERI 13 DECEMBRIE

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREȘTI și POSTUL PE UNDA SCURTA 32,4 m

7.00: Ora Dimineții.
13,15: Ora; Cota apelor Dunării și a Barei Sulina. Informațiuni artistice și sportive.
13.30: Concert de prânz-Orchestra Radio dir. de Const. Bobescu: „La regele valsului"-potpuriu de Weber din Valsurile lui Strauss; Invitația la vals de Weber.
13.50: Serviciul de știri germane.
14.00: Continuarea concertului Orchestrei Radio: Uvertură la „Frumoasa Elena" de Offenbach.
14.10: Radio-jurnal (II).
14.30: Continuarea concertului Orchestrei Radio: Potpuriu de Urbach pe muzică de Ceaikowsky: Arie din Suita în re de Bach: Bunesică de Marcel Boot.
15.00: Radio-jurnal (III); Jurnal cultural.
18.30: Ora; Uverturi (discuri): „Regele păstor" uvertură din Frideric cel Mare; „Abu Hassan" uvertură de Weber și „Donna Diana" uvertură de Reznicek (orch. operei din Berlin dir. de Leopold Ludwig); Noapte de Mai de Rimski-Korsakoff (orch. simf. din Londra, dir. de Albert Coates); Uvertură la „Balul Operei" de Heuberger (orch. operei din Berlin).
19: „De dincolo de mormânt": Lectură.
19.15: Gieseking cântă din compozitorii francezi (discuri): Răsfrângeri în apă de Debussy; Peștișori aurii de Debussy și Ondina de Ravel; Variații simfonice de Cesar Franck.
19.45: Serviciul de știri germane.
20.00: Radio-jurnal (IV).
20.20: Muzică distractivă (discuri): Dansul mascotelor de Ketelbey și Melodie de Brooke; In regatul visului-vals de Westing.
20.30: „MANON LESCAUT" operă în 4 acte de Puccini (discuri): Distribuția: Manon Lescaut, Marin Zamboni; Cav. Des Grieux, Francesco Merli; Un muzicant, Ana Masetti-Bossi; Lescaut, Lorenzo Conati; Geronte, Attilio Bordonali;
Orchestra și Corul Operei Scala dirij. de Molajoli.
După actul III (22.05—22.30): Radio-jurnal (V) Sport.
22.50: Jurnal pentru străinătate în limbile: germană și italiană.
23.10: Muzică distractivă (discuri): Tango de Jary (voce: Rosita Serrano); Nopți la Biarritz și La rumbita de Orafiche.
23.20: Jurnal pentru străinătate în limba franceză.

SAMBATA, 14 DECEMBRIE

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREȘTI și POSTUL PE UNDA SCURTA 32,4 m

7: Ora dimineții.
13,15: Ora; Cota apelor Dunării și a Barei Sulina. Informațiuni artistice și sportive.
13,30: Concert de jocuri românești (discuri): Hațegana și Selisteanca; Brâul șincanilor; Chindia; Potrivita; Hora mărțișorului.
13.50: Serviciul de știri germane.
14: Instrumente populare românești (discuri): Doina din clarinet; Sârba păstorului (cimpoi); Hora din Gâștești (vioară și cobză).
14.10: Radio-jurnal (II)
14.30: Cântece ardelenești și oltenești-voce: D-na Maria Tănase acomp. de taraf: Foae verde trei aglice; Cântecul lui Zbaugă; Cântecul fusului; Nu vine mândru nu vine; Nu-i baiu; Ioane sprâncene negre; Auzât-am veste-asară; Invârtită depe Târnave.
15: Radio-jurnal (III); Jurnal cultural.
18.30: Ora; Muzică ușoară (disc): Gelozie-tango de Gade și Caravana-fox de Ellington; Potpuriu de cântece vieneze vechi și noui.
18.45: G. Cabiaglia-chitară: Prima mâhnire de Schumann; Ländler de Guglielmo Cabiaglia; Studin de Nopoleon Coste; Temă cu variații de Ferdinand Lor; Iți mai aduci aminte Doamnă de Ionel Fernic.
19.15: Muzică ușoară (discuri): Melodie din filmul „Chicago" de Pollack; Cântec de Tinturin: Să ne bucurăm de viață-potpuriu de Lincke.
19.10: N. Cucu-xilofon: Mica mai mută de Bode: Polca țărănească de Muhur; Mia Bela de Walter.
19,20: Muzică ușoară (discuri): Serenadă de Maraziti; Cântă chitară-tango de Frați și Fox de Cherubini (voce: Rico Bardi); Idilă de Lincke; Scenă orientală de Rust și Fantezie orientală de Ketelbey; Fox intermezzo de Schmidseder.
19.45: Serviciul de știri germane
20: Radio-jurnal (IV).
20,20: Concert de pian-Nicolae Marcovici: Barcarolă de Chopin; Două romanțe de Schumann; Impromtu de Fauré.
20.45: Formarea elitelor morale prin cultura clasică de Prof. N. I. Herescu.
21: Concert de seară: Orchestra Radio dirij. de Alfred Alessandrescu; soliști: D-ra Lisette Dima (voce) și D. Teodoru (vioară); Arlezlana-suită II-a de Bizet; Arie din „Nunta Jeanetei" de Massé (voce: D-ra Lisette Dima); Romanță în fa de Beethoven (vioară: D. Teodoru; Cantonetă din concertul de vioară de Godard (vioară: D. Teodoru); Variațiuni de Adam pe o temă de Mozart (voce: D-ra Lisette Dima); Dans macabru de Saint-Saëns; Uvertură la „Măștile" de Mascagni.
22: Radio-jurnal (V); Sport.
22,25: Dansuri moderne (discuri): Conga de Valdespi și Tango de Rodriguez; Lacrimi în inima mea-slowfox de Powell; Rumba de Roig; Frumoasa spaniolă-onestep de Pascual; Continental de Conrad; Paso doble de Lucchesi.
22,50: Jurnal pentru străinătate în limbile: germană și italiană.
23.10: Instrumente de coarde (discuri): Malaguena de Albeniz (violoncel: Mario Giuceci); Variații pe cântecul „Păstrăvul" de Schubert (chitară: Luise Walker); Ochii tăi de Bonincontro (vioară: Yvonne Curti).
23.20: Jurnal pentru străinătate în limba engleză.

CRIMA DIN BERCHISEȘTI (SUCEAVA)

Suceava, 10 Decembrie

Acum două seri s'a săvârșit o fioroasă crimă în comuna Berchisești-Suceava.

Săteanul E. Lucaci a împușcat mortal cu un foc de revolver pe Ion Toluș, din aceeaș comună.

Lucaci s'a întâlnit cu Toluș pe drumul satului și între ei s'a iscat o ceartă în urma căreia primul a scos revolverul și a tras.

Criminalul a dispărut fără urmă.

Alte cantități de cereale blocate și deblocate la Brăila

Brăila, 9 Dec.

Comisiunea mixtă de rechiziții, de sub conducerea d-lui col. Stamate Antonescu, comandantul cercului de recrutare, care funcționează pe lângă prefectura județului, își continuă activitatea.

In ultimile zile, membrii acestei comisiuni au mai blocat următoarele cantități de produse agricole: 640.709 kg. orz și 12.190 kg. ovăz, aparținând firmei „Cerealcomerț"; 30.000 kg. orz, proprietatea d-lui G. Teodoru; 1.426.584 kg. orz și 145.820 kg. ovăz H. Muller; 59.700 kg. orz, G.Ciurea; 114.860 kg. orz, I. D. Frunză; 203.417 kg. orz, I. Gălescu și Anghelescu; 160.000 kg. orz, firma Balian și 230.000 kg. orz, proprietatea Rizeriei Române.

In județ au fost blocate următoarele cantități: 339.000 kg. orz și 103.000 kg. ovăz, din com. Niculești Jianu; 50.000 kg. orz, Suțești; 10.000 kg. orz, Deduleștl; 105.000 kg. orz și 20.000 kg. ovăz, com. Mircea Vodă; 41.000 kg. orz și 30.000 kg. ovăz, Ianca; 35.000 kg. orz, Perișoru; 107.000 kg. orz și 63.000 kg. ovăz, I. C. Brătianu; 277.000 kg. orz și 40.000 kg. ovăz, Urleasca; 3.321.764 kg. orz, Plopu; 75.000 kg. orz, com. Movila Miresii; 85.000 kg. orz și 20.000 kg. ovăz, Bertești de jos; 155.000 kg. orz și 79.000 kg. ovăz, Cioara Doicești; 8000 kg. orz și 17.000 kg ovăz, Cuza Vodă; 82.000 kg. orz și 10.000 kg. ovăz, Mihai Bravul; 2.270.000 kg. orz și 430.000 kg. ovăz, Stăncuța; 70.600 kg. orz, Viziru; 41.300 kg. orz și 16.200 kg. ovăz, Cioara Radu Vodă; 100.000 kg. orz și 120.000 kg. ovăz, Insurăței; 75.000 kg. orz și 1000 kg. ovăz, Valea Cânepii; 47.000 kg. orz și 11.000 kg. ovăz, Victoria și 8000 kg. orz, din com. Oprișănești.

Au mai fost blocate următoarele cantități: 790.000 kg. orz și 190.000 kg. ovăz, aparținând d-lui I. Elias; 145.300 kg. orz, 7000 kg ovăz și 17.233 kg. fasole, proprietatea d-lui A. Weissman; 17.500 kg. orz, aparținând d-lui I. Rosenthal; 40.000 kg. orz și 78.000 kg. ovăz, I. Glicksman; 301.903 kg. orz, 14.364 kg. ovăz și 32.623 kg fasole, I. Lichter; 14.554 kg. fasole, frații Ost; 1.602.429 kg. orz, 60.031 kg. ovăz și 381.906 kg. fasole, soc. „Granimex"; 44.510 kg. orz și 2446 kg. fasole, C. Vurmbrand; 19.591 kg. fasole, L. Navon; 2045 kg. fasole, S. Militeanu; 319.460 kg. orz, I. Glicksman; 9950 kg. fasole, I. Solomonides; 14.155 kg. orz, N. D. Rapaport; 158.190 kg. orz și 109.862 kg. fasole, D. Iosefsohn; 140.474 kg. orz și 22.542 kg. fasole, soc. Molcom; 896.461 kg. orz, soc. Iosefsohn și Zentler; 14.222 kg. fasole, N. D. Rapaport; 3240 kg. fasole, L. Militeanu; 26.013 kg. fasole, Banca de credit a țării de sus Botoșani și 15.368 kg. fasole, proprietatea lui S. Militeanu.

PRODUSE AGRICOLE DEBLOCATE

Aceiași comisiune a deblocat următoarele cantități de cereale: 63.233 kg. fasole, aparținând lui Max Cahane; 32.623 kg. fasole, 196.903 kg. orz și 14.369 kg. ovăz, proprietatea lui I. Lichter; 14.554 kg. fasole, frații Ost; 381.906 kg. fasole, 810.992 kg. orz și 60.031 kg. ovăz, soc. „Granimex"; 29.600 kg. orz, C. Argeșeanu; 44.500 kg. orz, C. Vunmbrand; 86.620 kg. orz, A. Leibovici; 19.951 kg. fasole, L. Navon; 2045 kg. fasole, S. Militeanu; 9950 kg. fasole, I. Glicksman; 14.155 kg. orz, N. Rapaport; 158.190 kg. orz și 109.962 kg. fasole, B. Iosefsohn; 146.474 kg. orz și 22.542 kg. fasole, soc. Molcom.; 14.223 kg. fasole, N. Rapaport; 3240 kg. fasole, L. Militeanu și 26.019 kg. fasole, proprietatea Băncii de credit a țării de sus.

Ciclul simfoniilor de Beethoven

Orchestra simfonică a armatei complet reorganizată, va da Duminică 15 Decembrie ora 11 dimineața în sala teatrului „Regina Maria", primul concert din acest ciclu, sub conducerea d-lui lt colonel profesor Ion Delu, laureat al „Inaltei Academii de muzică" din Berlin.

D. lt. colonel profesor Ion Șt Delu, a revenit nu de mult din Germania.

Presa străină, la fel și cea din țară l-a elogiat cu ocazia puținelor concerte dirijate până acum.

In viitor orchestra simfonică a armatei, condusă în stilul de pedagog și dirijor al d-lui lt colonel profesor Ion Delu, va da publicului cele mai selecte programe simfonice corespunzând în totul cerințelor publicului meloman.

Programul concertului dela 15 Decembrie 1940, ora 11 dim. cuprinde următorul program:

C. M. Von Weber: Euriante uvertura; W. A Mozart: Eine Kleine Nachtmuzik; I. Brahms: Variațiuni pe o temă de Haydn; L. von Beethoven: Simfonia nr. 1.

Fiecare din concerte va cuprinde câte o simfonie de L. von Beethoven, în ordinea creației.

Prețurile locurilor dela lei 20—120 la agenția „Doina".

BIBLIOGRAFIE

„Copiii, florile vieții", „Evanghelia dela Ioan în versuri" și „Zâmbetele visurilor mele", poezii, de d. Marin I. Predescu, sunt cărți care trebue citite de tineretul de toate categoriile.

De vânzare la librăria „Universul" și la toate depozitele sale din țară.

● In editura „Școala Poporului" au apărut, în frumoase condiții tehnice, următoarele lucrări: *Elvira Zamfirescu: Irina badei Călin; Ștefan Dimitrescu-Ceteraşu: Negustorie de Răzeș; Gh. T. Dumitrescu: Orientări și fapte în mișcarea școalelor superioare țărănești; Omagiu lui N. Stoleriu; I. G. Dumitrașcu: Inainte mergătorii.*

Râvna pe care această editură tânără o pune în scoaterea la lumină a cercetărilor — în domeniul didactic în special — îi face cinste.

— A apărut **„Parlamentul Românesc"**, anul XI, nr. 348.

— A apărut DREPTUL NOSTRU, anul XVI, nr. 12, revistă de cultură și profesie a medicilor veterinari, sub direcția d-lui dr. Ștefan Bosie.

Redacția, str. Vasile Lascăr 100.

*

A apărut „Gazeta Comerțului" anul XI, seria II nr. 17 cu un bogat material informativ, economic și un supliment în limba germană.

Spărgător periculos arestat la Arad

Arad, 10 Dec.

In împrejurimile orașului nostru, în ultima vreme au fost semnalate mai multe spargeri, care au fost aduse la cunoștința autorităților respective. Mai mult prin comunele din podgoria locală, indivizi, cari încă n'au putut fi descoperiți, au dat mai multe lovituri, alegându-se cu prade destul de însemnate. Și aceste cazuri erau cunoscute posturilor de jandarmi, care la ordinul comandamentului din Arad și-au întărit formațiunile de pază. Cu ajutorul acestora s'a reușit capturarea unui temut și foarte periculos spărgător pe nume Nedelcu Rusu Ion, în etate de 35 ani, care era de vreme mai îndelungată urmărit de forța publică pentru îndrăzneala sa și pentru felul cum își prăda victimile. Prins de postul de jandarmi din fruntașa comună Radna, județul nostru, hoțul a recunoscut în întregime tot ce i s'a imputat. Astfel s'a aflat că acest Nedelcu a spart locuința femeii Adoldi Maria, din comuna Baratca, pe care cu revolverul în mână a forțat-o să-i dea toți banii, pe care îi are asupra sa, de unde apoi a mai luat și alte obiecte de valoare. Tot Nedelcu a prădat și locuința judecătorului Popoviciu, din comuna Radna ca și pe plutonierul major Ghica din acea comună. In total a recunoscut că a furat 55 mii lei și o mare mulțime de obiecte casnice care au fost găsite Banii însă i-a cheltuit pentru trebuințe personale. Cu acte dresate a fost predat parchetului din Arad.

„SFARMĂ PIATRĂ"

A apărut numărul nou al săptămânalului de doctrină și luptă naționalistă „Sfarmă Piatră" cu următorul sumar: *Al. Gregorian:* 10 Decembrie 1922; *Horia Nițulescu:* Planul decenal; Mircea Rușavăț: 10 Decembrie, marșul tineretii; Mircea Petrescu: Prin jertfă la mântuire; Vladimir Pandele. Biruința legionară; Magda Raiu: jucătorul de suflete; Tia Ceaur: Eremia, cap rotund (nuvelă); Caterina Rădulescu: Eterul Dante; N. Georgian: Trecutul ne aparține; V. Oprescu Spineni: Cântecul dacului; Evocarea doctorului Ion Banea; Cronică dramatică; Cronica cinematografică, etc.

In acest număr d. general GH. BAGULESCU publică fragmente din câteva documente istorice în legătură cu micările studențești din trecut.

Acțiunea aviației și războiul aerian

(Urmare din pag. I-a)

triale, a porturilor și orașelor deschise și a populațiunii nebeligerante.

Avioanele de bombardament, care lansează bombe explosive și incendiare de 50, 100, 200, 300, 400, 500 și 1000 kgr., totalizând într'un singur atac o cantitate de câteva zeci de mii de kgr., nu caută să angajeze lupta în aer cu avioanele inamice, căci misiunea lor principală este atingerea obiectivelor depe sol, distrugerile în stil mare.

Aceste expediții independente ale aviației de bombardament, făcute în ordine succesivă, constitue războiul aerian necrutător, prin care se urmărește dezorganizarea vieței sociale și economice, slăbirea mijloacelor de rezistență și demoralizarea populațiunii civile.

Ele însă nu pot atinge scopuri strategice, nefiind acțiuni combinate cu celelalte arme.

De aceea „război aerian" este și cel angajat între Germania și Marea Britanie din Septembrie până azi, spre deosebire de acțiunile aviației beligeranților din Polonia, Norvegia, Olanda, Belgia, Franța, Grecia, Albania, Egipt și celelalte teatre de operațiuni din Africa și Asia, care au avut și au un caracter militar, fiind în legătură cu anumite concepții strategice.

Este semnificativ faptul că Sir Philip Jourbet, mareșalul britanic al aerului, a condamnat „războiul aerian"; iar d. Hitler l-a justificat numai sub titlul de represalii. S'ar putea însă renunța la acest tip de război din considerațiuni de ordin sentimental și umanitar?

„Nu se poate introduce în filozofia războiului un principiu de moderație fără a comite o absurditate", — a scris Clausewitz în faimosul său tratat asupra războiului. Cu alte cuvinte scriitorul militar german de-acum câteva decenii a voit să spună că considerațiunile sentimentale și umanitare, ca și dispozițiunile cuprinse în dreptul ginților nu pot fi luate în seamă de către conducătorii războaelor. Firește că războiul nu este o întreprindere sentimentală și umanitară, când el este un mijloc de a impune voința inamicului prin constrângere, violență, distrugere și moarte; după cum marile cartiere generale ale armatelor nu conduc operațiunile militare după principiile filozofice și ale dreptului ci după cele ale tacticei și strategiei moderne. Suntem din nefericire, tot în faza forței, care primează și a mijloacelor necruțătoare în materie de război.

R. S.

DISCURSUL CANCELARULUI HITLER

(Urmare din pag. I)

o vie critică a democrației care „se pretinde că domnește în lumea anglo-franceză".

„In lumea aceasta a democrației capitaliste — a adăogat Fuehrerul — principiul economic cel mai important este acesta: poporul este dator să slujească economia, iar economia să slujească capitalul".

Acestei concepții revoluția național-socialistă i-a opus alta, astfel exprimată de Cancelar:

„Noi am răsturnat acest principiu: capitalul trebue să slujească economia, iar economia trebue să slujească poporul... Dacă o economie nu izbutește să hrănească și să îmbrace un popor, ea este rea și nu interesează câtuși de puțin faptul că vreo câteva sute de oameni o găsesc excelentă fiindcă le dă lor dividende mari".

Concluzia la care ajunge Cancelarul este că, de fapt, conflictul de azi este, după cum am spus mai sus, între două lumi:

„Așa dar — a spus d-sa — sunt două lumi cari se ridică una împotriva celeilalte".

Această luptă Germania vrea s'o ducă până la victoria finală, vrea să învingă prin toate mijloacele.

„Știm perfect — a spus Fuehrer'u' — că dacă suntem învinși în această luptă s'a sfârșit cu noi. Nu va fi numai sfârșitul muncii noastre de construcție socialistă, ci sfârșitul poporului german".

Aceste două lumi cari se înfruntă azi nu pot trăi împreună:

„Cred că una din aceste două lumi — a declarat Cancelarul Hitler — trebue să se sfărâme".

In continuarea discursului, Fuehrerul s'a ocupat de răspunderea războiului care — a spus d-sa — incumbă Angliei „care a respins toate ofertele Germaniei".

Azi Germania e hotărâtă să ducă războiul cu orice sacrificii.

„Astăzi — a spus Cancelarul — suntem înarmați pentru orice eventualitate. Anglia poate să facă ce va voi. Pe fiecare săptămână ea va primi lovituri tot mai puternice, iar dacă va voi cumva să pună piciorul pe continent, noi ne vom prezenta din nou".

Fuehrerul a arătat apoi că în conducerea războiului Germania urmărește considerații realiste.

Așa se explică unele așteptări. „Noi nu vrem succese de prestigiu — a spus d-sa — ci ne conducem totdeauna după considerații militare realiste".

Cancelarul este adânc convins de sfârșitul, victorios pentru Germania, al războiului:

„Lumea trebue să știe — a precizat d-sa — că nici pentru motive militare, nici prin trecerea timpului și nici pentru motive economice nu va asista la o înfrângere germană... In dicționarul german nu există cuvântul „capitulare".

In partea finală a discursului Cancelarul s'a ocupat de viitorul Germaniei când se va sfârși războiul.

„Atunci când acest război va ajunge la capăt, atunci va trebui să înceapă în Germania o mare acțiune creatoare. Atunci poporul german va întrerupe fabricarea de tunuri și va începe opera de pace și de nouă reclădire pentru masele care numără milioane".

UN SENS UMANIST AL LEGIUNII

Citiți acest articol bine gândit, al d-lui Ion Frunzetti, în numărul de Sâmbătă, 7 Decembrie, al revistei UNIVERSUL LITERAR.

UNDELE CUTREMURELOR

de IOAN G. POPESCU
prof. la facul. de științe din București

Oricare ar fi cauza unui cutremur, în hipocentrul lui, adică în locul din adâncul pământului, de unde pornește el, se produce de obiceiu o sguduitură — uneori chiar mai multe — cari se propagă prin scoarța solidă și prin miezul fierbinte al globului, sub forma de unde. Aceste unde ies la suprafață, care este frământată, atâta vreme cât ține cutremurul, de o mulțime de mișcări în toate sensurile.

Să zicem că hipocentrul se află în punctul H, la o adâncime, care mai la toate cutremurele este cuprinsă între 20 și 50 de km. și numai în cazuri rare, cum se presupune că se întâmplă la noi, în Vrancea, merge la mai mult de 100—150 de km. Să presupunem că fenomenul care se produce în hipocentru este o singură isbitură, scurtă, dar puternică, a stratelor.

Primul strat, acela din prejurul hipocentrului, este apăsat; el apasă pe al doilea, aceasta pe al treilea și astfel, prin vibrațiuni ce se fac chiar în sensul propagării, apăsarea dela hipocentru se întinde până la suprafața pământului, în punctul A. Bucata de scoarță din punctul A se va dilata repede, vibrând, cam de două ori într'o secundă, între pozițiile P și P¹. Cu alte cuvinte, în sens vertical, se va mișca între pozițiile p_2 și p'_2, deasupra și dedesubtul nivelului obicinuit, iar în sens orizontal între pozițiile p_1 și p'_1 față de poziția de repaus. In punctul A se va simți o mișcare de sus în jos și una laterală.

Cu cât ne aflăm mai departe de epicentrul E, cu atât mișcarea verticală este mai mică, iar cea orizontală mai mare și cu cât suntem mai aproape de epicentru cu atât mișcarea verticală este mai mare decât cea orizontală. In epicentru, care se află acolo unde linia verticală care trece prin hipocentru străbate scoarța, nu vom avea decât mișcare verticală.

Undele acestea, care merg direct prin pământ dela hipocentru până la punctul de observație și au vibrațiunile îndreptate în direcțiunea propagării, se numesc unde de adâncime, longitudinale. Ele se propagă cu o viteză mijlocie de 8 km. pe secundă și mergând mai repede decât toate celelalte vor sosi cele dintâi în diferitele puncte dela suprafață. De aceea se și numesc **unde prime premergătoare** și se înseamnă în seismologie cu litera P. De oarece scoarța pământului le absoarbe cu ușurință ele sosesc foarte slăbite la distanțe ceva mai mari: rareori le putem simți la cutremurele sub gr. 6. La cutremure ceva mai tari le simțim ca pe niște ușoare sguduituri verticale, iar la cutremurele puternice, ca acela dela 10 Noembrie, sguduirile lor devin apreciabile, putând pricinui chiar unele mici stricăciuni, mai ales din cauza iuțelii cu care vin.

Odată cu unda longitudinală pornește din sguduitura dela hipocentru o a doua undă ale cărei vibrațiuni se fac perpendicular pe direcțiunea de propagare: este unda de adâncime, transversală. Când ajunge la suprafață această undă produce o mișcare verticală și una orizontală, dar cea orizontală este cu atât mai puternică cu cât ne apropiem de epicentru.

Unda transversală, care aleargă cu o iuțeală mijlocie de 4,5 km. pe secundă, sosește la suprafață în urma undei P și de aceea se numește **undă secundă premergătoare** (a doua undă premergătoare) și se înseamnă cu litera S. Fiind mai puțin absorbită de pământ, unda S ajunge la suprafață mai puternică decât unda P. Pe ea o simțim mai totdeauna, la începutul cutremurului ca o tremurătură laterală.

Timpul care trece între sosirea undei P și a undei S, este de foarte mare însemnătate, de oarece el ne permite să calculăm distanța până la hipocentru. La rele cu epicentrul în Vrancea. O socoteală ușoară ne arată că distanța este de vre-o 200 de km.

Se înțelege că în acest interval de timp pământul nu va sta liniștit, ci el va fi agitat de multe alte unde, chiar dacă în hipocentru a fost numai o singură sguduitură.

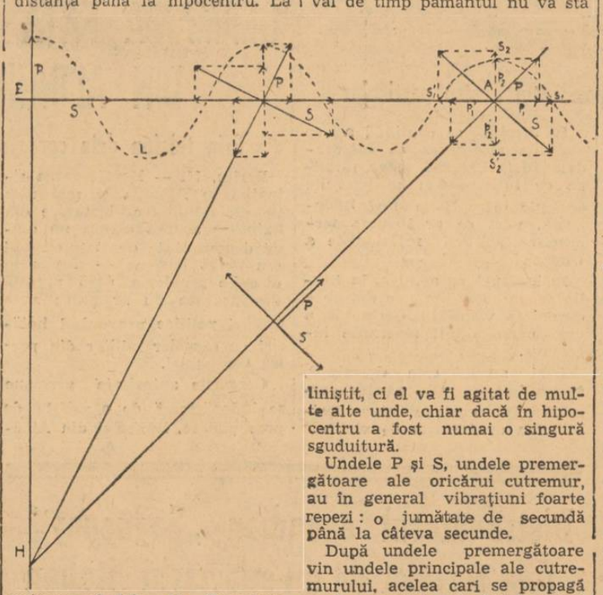

cutremurul dela 10 Noembrie, între sosirea la București a undei P și a undei S au trecut vre-o 20 de secunde, atâtea câte trec pentru mai toate cutremurele cu epicentrul în Vrancea. O socoteală ușoară ne arată că distanța până la suprafața pământului pe care o împinge brusc în afară. Stratele superficiale încep să se miște puternic în sus și în jos și mișcarea aceasta se propagă de jur împrejur sub forma de valuri, cam la fel cu valurile ce se produc la suprafața apei unui lac în care am aruncat o piatră.

Undele P și S, undele premergătoare ale oricărui cutremur, au în general vibrațiuni foarte repezi: o jumătate de secundă până la câteva secunde.

După undele premergătoare vin undele principale ale cutremurului, acelea cari se propagă pe la suprafața pământului. Iată cum se produc ele.

Unda directă, ce merge dela hipocentru la epicentru, ajunge până la suprafața pământului pe

Aceste unde de suprafață, cu viteze mijlocii de 3,3 km. pe secundă, și cu perioade de câteva secunde, aproape de epicentru, și de câteva zeci de secunde la o depărtare ceva mai mare, sunt undele pe cari le simțim ca pe niște valuri în timpul fazei maxime a cutremurului. Cum ele au amplitudini apreciabile, produc cele mai mari stricăciuni, făcând să se rupă și să se crape stratele pământului cum și clădirile ce se află pe aceste strate.

Ele poartă numele de unde lungi și se înseamnă în seismologie cu litera L. Intr'adevăr lungimea lor merge dela câtiva kilometri în apropierea epicentrului, la câteva sute de kilometri, pentru distanțe mai mari.

Și undele lungi pot fi longitudinale și transversale.

Așa dar dintr'o singură sguduitură pornită din hipocentru ajung într'un punct oarecare, la suprafața pământului, cel puțin patru unde principale: o undă P, o undă S și două unde L. (Mai sunt apoi 2 unde L datorite undei S care vine în epicentru, așa încât o sguduitură dă 6 alte sguduituri).

In realitate însă mișcarea din hipocentru este o mișcare compusă din mai multe vibrațiuni ce se urmează repede una după alta. Ele ajung la suprafață multiplicate, așa cum am arătat. In afară de aceasta fiecare punct al suprafeței scoarței pământului, pus în mișcare de undele ce vin dela hipocentru, se transformă în centru de mișcare de unde pornesc alte unde, cari sosesc în punctul de observație unele după altele, sau chiar suprapuse.

Iată un exemplu foarte apropiat de cazul cutremurului dela 10 Noembrie, al cărui hipocentru se presupune că a fost în regiunea Vrancei la o adâncime de mai mult de 150 de km. Noi să punem 150 de km. Față de epicentru București se află la o distanță de vre-o 150 de km Dela hipocentru până la București sunt în acest caz 212 km. Unda P, cu 8 km. pe sec. a făcut dela hipocentru până la București 26,5 sec.; unda S, cu 4,5 km. pe sec. a făcut 47,1 sec deci a venit cu 20,4 sec. în urma undei P. Unda L a făcut ceva mai mult de un minut, deci a venit ca la 35 de sec. după unda P. Acestei unde i s'a datorat sgudultura aceea puternică de aproape de sfârșitul cutremurului. (De fapt cutremurul a durat mult mai mult decât l-am simțit noi, fiindcă pământul continuă să tremure, slab, câtva timp după ce a fost sguduit de o undă).

In tot timpul de 35 de secunde, între unda P și unda L, au sosit fel de fel de unde datorite mai ales vibrațiunilor scoarței, din punctele situate între epicentru și București.

Să considerăm de ex. un punct dela suprafața pământului, la 100 km. de epicentru. El este pus în mișcare de unda directă ce-i sosește dela hipocentru, și devenind el însuși centru de vibrațiuni trimete unde lungi, cari sosesc la București cam cu 11 secunde după unda P. Tot așa unda de suprafață pornită dintr'un punct așezat la 50 de km. de epicentru, sosește la București cam cu 24 de sec. după unda P. Aceasta înseamnă că din momentul sosirii undei P. și până la sfârșitul cutremurului un punct dela suprafața pământului este supus la o serie de mișcări foarte numeroase, datorite șirurilor de unde cari își pot suprapune efectele, întărindu-se sau slăbindu-se.

In regiunile unde s'a întâmplat să fie concordanță între diferitele unde, efectele cutremurului au f